

EVLERE ŞENLİK KAYNANAM NASIL KUDURDU? 1927

Hüseyin Rahmi Gürpınar 1864-1944

KİŞİLER

Makbule Hanım Genç yaşta ihtiyar bir adamla evlendirilmiş ve bir süre sonra kocasını kaybetmiştir. Kocasını varlıkları ve her şeyini Makbule'ye bırakır. Makbule'nin birçok talibi çıkar. Evliliğinde doyum yaşamadığı için genç yaşta dul kaldıktan sonra evlenmek istese de adamın kardeşi evlenmesine izin vermemiştir. Amca öldüğünde ise kadının yaşı bir hayli ilerlemiştir. Son zamanlarda hakkında eve genç erkekler aldığına dair dedikodular çıkar. En sonunda elli beş yaşlarında genç avukat Vassaf ile sevgili olmuş ve evlilik hazırlıkları yapmaya başlamıştır.

Osman Zihni Vehibe'nin kocası olan Osman Zihni, kayınvalidesinin desteği ile ailesini geçindirmektedir. Kayınvalidesinin davranışlarından rahatsızdır fakat tüm para onun kontrolünde olduğu için otoritesine boyun eğmektedir. Romanda, hikaye onun gözünden okunmaktadır.

Ali Harun Makbule Hanım'ın yirmi beş yaşındaki oğludur. Birkaç mesleğe, işe girse de hiçbirinde dikiş tutturamamıştır. Dürdane isimli asil bir ailenin kızına aşık olur. Annesinin hal ve tavırlarından fazlasıyla rahatsızdır.

Vassaf Büyükannesi yaşındaki Makbule Hanım ile ilişkisi vardır. Yirmi altı yaşındadır. Avukat olduğu için Makbule'nin alacaklı olduğu kira gelirleri için onunla çalışmaya başladığında tanışmışlardır. Makbule'nin parası için onunla bir an önce evlenmek ister.

Vehibe Makbule'nin kızıdır. Osman Zihni ile evlidir ve çocukları vardır. Annesi ve kardeşi ile birlikte Beşiktaş'daki konakta yaşamaktadırlar. Ailesine düşkündür.

Azmiye Makbule'nin erkeklerle olan ilişkilerine arabuluculuk eden, ona destek olan hizmetlisidir. Kendi çıkarları için hiçbir ahlak gözetmeksizin davranışlarda bulunmaktadır. Kırk beşli yaşlardadır ve tatlı dillidir. Ali Harun'u esrar ve alkole alıştırmış, onun bu halinden faydalanarak onunla birlikte olmuştur.

ÖYKÜ

Makbule Hanım'ın yeni aşkı Makbule Hanım'ın adı mahallede sürekli kötü şekilde anılmaktadır. Kendinden yaşça çok küçük erkeklerle, nikahsız şekilde ilişki içindedir. İçinde bulunduğu toplumun ahlaki kurallarına aykırı hareketleri herkesin dikkatini çekmektedir. Son günlerde ise avukatı Vassaf Bey ile sık sık vakit geçirmektedir. İlk günler kızı, aralarındaki bu yaklaşmayı önlemek için yanlarına çocukları bırakıyor, sık sık hizmetçileri odaya gönderiyordur. Kocasının, annesi hakkındaki söylenmelerine de bu şekilde mani oluyordur. Fakat bir müddet sonra Makbule Hanım, Vassaf ile alem yapmaya, akşamları birlikte kalmaya başlar. Odasının kapısına da sadık hizmetlisi Azmiye'yi koyarak kimsenin içeri girmesine izin vermiyordur. Kendisi de odayı içeriden kilitlemeye başlamıştır. Vehibe ise artık durumun vahametini kocasına anlatıp acil bir şeyler yapmaları gerektiğini söyler. Annesinin para avcısı genç avukatla tüm serveti yiyip bitireceğinden endişelidir. Kocasına, evin büyük erkeği olarak yukarı çıkıp adamı kovmasını ve duruma müdahale etmesini söyler. Osman ise bunun durumu çözmeyeceğini, her şeye sahip olan kayınvalidesinin isterse onları hemen kapı dışına edeceğini biliyor, mantıklı bir plan yapmak istiyordur. Ayrıca duruma bu şekilde müdahale etmek bir anda katil de olmasına sebep olabilecektir.

Harun'un eniştesiyle konuşması Tüm bunlar olurken, Ali Harun bir gün eniştesini içki içmeye Galata'ya çağırır. Eniştesine karşı hep mesafeli ve soğukken birden böyle bir girişimde bulunması Osman'a tuhaf gelir. O akşam birlikte içerler. Harun rakının etkisi dışında esrarında etkisi altındadır. Eniştesine, Dürdane isimli bir kıza aşık olduğunu, asil bir aileden geldiğini ve onu araştırarak olan kızın babasının Makbule Hanım'ın bu hallerini öğrenip kızını vermek istemeyeceğini düşündüğünü anlatır. Eniştesi ona hak verir ama aklında bir çare olmadığını söyler. Harun ise annesini öldürmeyi kafasına koyduğunu, bu rezillikten ancak böyle kurtulabilecekleri karşılığını verir. O gün eve döndüklerinde Osman panikle karısına olanları anlatır. Fakat karısı çok sakin huylu olan kardeşinin

böyle bir şey yapamayacağını, sarhoşlukla öyle söylediğini düşünüyordur. Sabahında onunla konuştuklarında da Harun bu yönde konuşunca kadın haklılığını ispatlar. Fakat Osman Zihni, Harun'un bakışlarından başka anlamlar çıkarmış ve şüphe içine düşmüştür.

Vehibe ve Osman'ın planları Vehibe, annesinin evlilik hazırlıkları yaptığını ve imama başvurduklarını öğrenir. Ayrıca artık iyice yoldan çıkmış, Vassaf ile ilişkilerini saklamakta sakınca görmüyor, aleni hareketlerde bulunuyordur. Harun bir gün bu duruma dayanamaz. Silahla odalarının kapısına dayanır ve arbede çıkar. Şans eseri kimse vurulmaz ve Vassaf bir süre daha temkinli olarak konağa gelir gider. Osman Zihni ise karısının ısrarı ile bu durumu çözebileceği düşündüğü ünlü bir hocanın evine gitmeyi kabul eder. Vassaf'ı evden uzaklaştırmak ve evliliği engellemek istiyorlardır. Vehibe ve Osman, yasak geldiği için gizli çalışan hocayı bulurlar. Annesinin ismi, doğum tarihi vb bilgileri hocaya verdiklerinde hoca annesinin karakteri ve yaptıkları hakkında birçok şey söyler ve bu bilgilerin doğruluğuna şaşırırlar. Gelme sebeplerini öğrenen hoca Vassaf'ın erkekliliğini kaybedip, annelerinin gözünden düşmesi için yapacaklarını onlara anlatır. Oldukça garip görünen bu aşamaları öğrenirler ve bir miktar para ile bu durumu hallederler. Hoca'nın tarif ettiği bir evden özel olduğunu söylediği taşı kiralarlar. Suda kaynatıp, suyunu Vassaf'a içirirler. Kırk domuzdan alınan kırk ayrı kılı yine hocanın söylediği gibi, bir yolunu bularak Vassaf'ın ceketinin astarına yerleştirirler. Hocasın da okumalarıyla adam Makbule'ye domuz gibi gözükecek ayrıca hadım gibi olup, erkekliliğini kaybedeceğinden kadının gözünden düşecektir. Fakat yapılanlar hiç etki göstermez.

Harun hastalanır Vehibe hocaya giderek büyü yaptırmaya çalışmıştır. Mahalleliyi, muhtarı ve imamı birtakım güçlü kişilerin tehdidi veya kendi taraflarına çekme suretiyle ikna ederek, annelerinin evliliğini bir süre engellemişlerdir. Fakat Makbule, Azmiye sayesinde para ile bir yolunu bularak tekrar nikâh planı yaparlar. Osman, Harun'un rahatlığına şaşırıyor ve annesinin evlenmek üzere olduğunu söylüyordur. Harun ise bir bildiği olduğunu söyleyerek açıklama yapmıyordu. Makbule artık evleneceğini, konaktaki bütün eşyaları yenileyeceğini ve evde kimseyi istemediği söyler. Taşınmak için hazırlanmaya başlarlar. Ertesi gün Harun eve bir hayli hasta şekilde getirilir. İyi görünmüyordur. Eniştesine, arkadaşı olan Doktor Cafer'e güvendiğini, ilgilenmesi için başkasını çağırmasını söyler. Doktor geldiğinde nadir görülen bir hastalık olduğunu ama elinden geleni yapacağını anlatır ama yüz ifadesi çok endişelidir. Harun gittikçe kötüleşir. Taşınma bu sürede ertelenmiştir. Annesi ise önceden Vassaf ile ilgili ona hakaretler ettiği, onları öldürmeye çalıştığı için sinirlidir ve onu umursamıyordu. Ölüm döşeğinde olduğunu söyleseler bile oğlunu görmeye gelmez. Harun artık son nefesini verecek gibi kötüleştiğinde doktorun kadını ziyaretiyle ve söyledikleriyle annelik duyguları biraz kabarır ve oğlunu ziyaret eder. Oğlunun isteği ile birbirlerine sıkı sıkı sarılırlar. Fakat Harun bir anda annesini gerdanını ısıtır ve kadını elinden zor alırlar. Doktor kadına basit bir pansuman işlemi yapar.

Konak'da işler karışır Bu olaydan sonra Harun hızlı şekilde iyileşir. Kimse ne olduğunu anlamaz. Harun pek neşelidir ve annesinin evlenemeyeceğini söylüyordur. Sonunda annesini ziyaret eder ve herkesin gözü önünde planını anlatır. Yakın zamanda onu bir köpek ısırıldığını, takipleri sonucu köpeğin ısırıldığı diğer insanların kuduz olduğunu öğrendiğini ve hastalığın aşamalarını araştırarak kendisinde de benzer şekilde seyrettiğini anlatır. Bacağındaki yarayı gösterir. Annesinin gerdanındaki yaraya benziyordu. Annesine de bulaştırmak ve yaptığı rezilliklerden kurtulmak için kendisini de feda ederek ikisini de kuduz edip öldürecek bir plan yapmıştır. Makbule'yi endişe kaplasa da kendisine bir şey olmayacağına dair şeyler söylüyor ve oğluna beddualar ediyordu. Nikah hazırlıklarına da hız vermiştir. Harun söylediği gibi giderek kötüleşiyor, gerçekten de kuduz hastalığının aşamalarını geçiriyordu. En sonunda insanlara da saldırmaya başlar ve odaya kapanır. Bu durumdan kimseyi haberdar etmemeleri, son günlerini doktorların elinde hırpalanarak geçirmeyi istemediğini söylemiştir. Odanın kapısını zorla açtıklarında yarası kötüleşmiştir. Yatağın demirlerini dişliyor ve ağızından kanlar akıyordu. Evdekileri tembihlediğinden kimse o zamana kadar doktoru ve yetkilileri aramamışlardır. Makbule'de rezil olmamak ve konağın adının çıkmasını engellemek için kimseye haber vermemiştir. Tüm bunlar olurken Vassaf nikâhı sürekli erteliyor ve konağa gelmiyordu. Makbule ona ulaşamadıkça çıldırarak sinir krizleri geçiriyordu. En sonunda oğlu kudurunca kendisi de kontrolden çıkar ve konaktan kaçır. Herkes kuduz olduğundan böyle davrandığını düşünüyordu. Evdekiler Vassaf'ı bulmaya gittiğini anlarlar. Kadının amacı onu da ısıtırıp beraber kuduz olmaktadır.

Harun'un gerçek planı Makbule, çarşafı kudurmuş gibi evden çıkınca onu aramaya peşinden adam gönderirler. Bu sırada Harun birdenbire düzelir. Keyfi de yerindedir. Osman Ziya, doktor ile bir iş çevirdikleri konusunda emin olur. Olayın aslını tam anlatacakken polis gelir. Şikâyet edilmiştir ve konakta iki kişinin kuduz olduğu bilgisi verilmiştir. Durumu yalanlarlar ve kuduz kimse olmadığını söylerler. Kayınvalidesi de yakalanmıştır ve karakoldadır. Olayların şahidi olarak özellikle Osman Ziya'yi karakola götürmek isterler. Bunun üzerine Harun ve Doktor Cafer'de onunla karakola gidip olayı

çözümüne kavuşur. Karakolda Makbule Hanım, oğlu tarafından ısırılarak kuduz olduğunu, evleneceği adama giderek onu da kuduz yapmak istediğini anlatır. Bu sebeple Vassaf'ı da yanağından ısırıştır. Bu olay ortaya çıkınca konağa gelmemesini, nikâhı geciktirmesini sindiremeyip hırslanıp ölümlerle birlikte ölmek istemiştir. Vassaf, bunu reddeder. Büyükannesi yaşındaki bu kadınla asla evlenemeyeceğini, kadının uydurduğunu söyler. Makbule kandırıldığını anlar ve kahrolur. Bu aşama da araya Cafer ve Harun girer. Harun, annesini kandırmak için uğraşan Vassaf'ın, annesi ile evlenmesini engellemek için kuduz numarası yapmış ve annesini kandırmak için ısırıştır. Vassaf'ın hemen vazgeçeceğinden emin olduğundan gerçek yüzünü ortaya çıkarmak niyetindedir. Doktor, kuduz olduğunun kanıtı gibi duran bacağındaki yarayı ise açıklar. Hapishanedekilerin kullandığı bir yöntemdir. Dışındaki artıkları biriktirerek, küçük bir kesiğe bu atığı şırınga ediyor ve bu şekilde iltihaplı bir yara çıkmasına neden oluyordur. Bunu doktor kontrolünde yaptığı için bir zararı da olmamıştır. Ayrıca Doktor, Harun'un başarılı oyunculuğunu da över. Bu kadarını o da beklemiyordu. Kimsenin kuduz olmadığı konusunda güvence verir.

Olayların sonu Vassaf, kuduz olup olmadığından hala emin değildir. Makbule onu yanağından ısırıştır ve belirli bir zaman geçene kadar her gün şüphe ile yaşar. Gerçekten hasta olmadığını anlayınca da elinden kaçırdığı paralara ve bu oyuna geldiğine çok üzülür. Harun, Dürdane ile evlenir ve mutlu bir evlilikleri olur. Annesini de ondan beş yaş küçük, elli yaşında bir adamla evlendirir. Fakat annesi hiç memnun değildir. Kocasının akşamları hemen uyuya kaldığından, hiç enerjik olmadığından şikâyet ediyordu. Genç olanlar onu kalpten sevmiyor, yaşlılarsa gönlünü hoş edemiyordu. Kadın ömür boyunca doya doya bir aşk yaşamamıştır. Oğlunun kendine taze kız alıp, ona bakıma muhtaç birini uygun gördüğünü söyleyerek dert yanıyordu.

TEMALAR

Para hırsı Vassaf para hırsı ile büyükannesi yaşındaki bir kadına aşık numarası yaparak onun gönlünü hoş tutmaya çalışıyor ve evlenmeye karar veriyordu. Kocasının tüm mirasını karısına bırakması, çocuklarının annelerinin eline bakmasına ve paraları başkasına kaptırmasından endişelenmelerine yol açmaktadır. Onlarda evliliği engellemek için türlü planlar yaparlar ve sonunda başarılı olurlar. Paranın insanların karakterlerine ve davranışlarına etkisi, romanın temalarından birisidir.

Kadın-Erkek ilişkileri Mizahi bir dille anlatılan hikayede, kadın erkek ilişkilerinde denk olmanın önemli ve gerçek mutluluğu yakalamanın yolu olduğunu anlatmaktadır. Yaşlı bir erkekle evlenen genç Makbule evliliğinde mutlu olamamış, daha sonra bu mutluluğu ilerlemiş yaşında genç erkeklerde aramak durumunda kalmıştır. Bir türlü doyuma ulaşamayan Makbule'nin yaşına uygun olmayan davranışlarda olması bunun sonucudur. Hayatındaki genç erkekler ise onunla parası için birlikte olmaktadır.

Batıl inanç eleştirisi Batıl inançlar, yıldız falları, büyü yapan hocalar; Makbule'nin damadı ve hikayenin anlatıcısı Osman Zihni tarafından eleştirilmektedir. Bilimsel bilginin dışında gerçeği, ihtimalleri ortaya çıkarabilecek, bu konularda haber verebilecek başka bir unsur olamayacağı belirtilir. Aksini düşünen insanlar paralarını kaptırarak kandırılmaktadır.

KARAKTER ANALİZİ

Makbule Hanım (Cilveli)

Karakter Makbule Hanım; cilveli, deli dolu ve erkeklere düşkün bir kadındır. İçinde bulunduğu dönemin ve toplumun ahlak kurallarını, adetlerini hiçe sayar ve gönlünce yaşar. Özgürlüğüne düşkün, başına buyruktur. Kimseden çekinmiyordu. Ayrıca ailesine karşı merhametsizdir. Vassaf ile evleneceği zaman hepsini evden kovar, kocasıyla yalnız yaşayıp, yeni bir hayat kurmak istediğini söyler. Oğlu hastalandığında da onu görmek için uzun süre gitmez ve kalbi yumuşamaz. Aşk ve cinsellik konusundaki zaafı yüzünden Azmiye ve Vassaf tarafından kolaylıkla kandırıldığı görülmektedir.

Aktivite Makbule Hanım, ilerlemiş yaşına rağmen süslenmeyi çok sever ve her daim makyajlı dolaşır. Kılık kıyafetini de gençlere özenerek seçmektedir. Kendinden küçük erkeklerle aşk yaşar. Kocasından kalan paralar sayesinde rahat bir hayat sürmekte, sıkışıkça değerli eşyalar satmaktadır. Evli kızı ve ailesi, genç oğlu ve hizmetlileriyle konakta yaşar. En sonunda Vassaf'a aşık olur ve onunla evinde içkili sofralarda eğlenir ve aşk yaşar. Evlenmeye karar verirler. Sonunda kendi yaşlarında bir

adama evlendirilir ama mutsuzdur. Kocasının onun gönlünü hoş tutamıyordu. Kocasının bakımı ile uğraşmak zorunda kalıyordu.

ÖRNEK ANILAR

Süslü/Deli dolu Vehibe, kocasıyla annesi hakkında konuşur. Onun yaşına uygun görmediği hareketleri hakkında dert yanar. “Bey, çoluğa çocuğa karıştım. Gençliğimi unuttum. Saçım enseme düşüyor da saatlerle firketelemeyi unutuyorum. Bu annemin hali nedir? Gençlik deliliğiyle gittikçe dayanılmaz adetler, azgınlıklar peydahlıyor. Seçtiği renkler, kumaşlar, biçimler, yaptığı tuvaletlerle elaleme gülünç oluyor. Artık herkesten arlanmaya başladım. Her mevsimin, her yaşın bir icabı, bir yaraşığı var. Bunun sonu nereye varacak.”

Erkeklerle düşkün/Rahat Makbule'nin davranışları mahallelinin alaylarına, suçlamalarına ve kahkahalarına sebep oluyordu. “Bizim mahalle halkının başlıca eğlencelerini kaynanamın sevdaları meydana getirir. O, delikanlıdan delikanlıya gönül değiştirdikçe mahallenin kadınları birbirine girer. Bilmem sahiden ayıpladıklarından mıdır, yoksa imrendiklerinden mi, gencinin yaşlısının arasında bir dedikodu fırtınası kopar.”

Hoppa/Cilveli Vehibe, annesinin Vassaf'a olan düşkünlüğüne şaşırıyor ve onu ayıplıyordu. Kocası çözüm olarak onu deli gösterip servetin yönetimini ele almayı önerir fakat nasıl yapacaklarını bilmiyordu. “Deli değil ki, her şeyi senden benden iyi biliyor. Pekala, pek muhakemeli konuşuyor. Yalnız Vassaf Bey deyince aklı zıvanasından çıkıyor. Herifin geldiğini işitir işitmez parçalanırcasına kendini merdivenden aşağı atıyor, karşılamaya koşuyor. On beş yaşında bir kız gibi hoppalaşıyor, çevikleşiyor, lastik top gibi sekiyor. İşitenleri şaşırtacak, her gün yeniden yeniye kıvraklık, fıkırdaklık adetleri, huyları peydahlıyor.

Kolay aldanan Karakolda ifade verirken Vassaf'ın kendisi ile evleneceğini reddetmesi, kadını aşağılayan ifadelerde bulunması Makbule'yi şaşırtır. Kendisine aşık gibi görünen Vassaf'ın gerçek yüzünü görür. “Bu ne hal? Gözlerime, kulaklarıma inanamayacağım geliyor. O güzel yüzlü, tatlı sözlü, sevdalı Vassaf gitmiş, yerine acı dilli, ekşi suratlı bambaşka bir yaratık gelmiş. Tenhalarda bana söylediğin aşkını, ateşlerini şimdi bu efendilerin yanında nasıl inkar ediyorsun? Cenabı Mevla gerçeği bilmiyor mu? Haydi benden sıkılmıyorsun, Allah'tan da mı utanmıyorsun?”

Ali Harun (Kurnaz)

Karakter Ali Harun, sessiz ve sakin bir imaj çizmektedir. Evde eniştesine karşı da mesafeli ve soğuktur. Fakat annesinin onaylamadığı davranışlarının artması ve katlanamayacağı seviyeye gelmesi sonrası öfkeli, kontrolü zor birine dönüşür. Konu ile ilgili yaptığı planı sayesinde ise mağdur olmadan duruma çare bulur. Kurnaz ve akıllıca hareket ederek hiç açık vermez ve oldukça inandırıcı hareket eder. Geleneksel yapıdadır. Kendisi içki içmesine rağmen annesinin içmesine karşıdır.

Aktivite Ali Harun, belli bir işte uzmanlaşmamış ve meslek sahibi olamamıştır. Birkaç farklı iş denemiş ama dikiş tutturamamıştır. Babasından annesine kalan servete gözünü dikmiştir. Dürdane isimli bir kıza âşık olur ve evlenmek ister. Annesinin çevredeki imajını bu evliliğin önünde engel gördüğü için annesini bu yoldan çevirmeye çalışır. Esrar, içki içiyor, kumar oynuyor ve eve de sürekli sarhoş geliyordu. Onu esrara Azmiye'nin alıştırdığı anlaşılır.

ÖRNEK ANILAR

Kurnaz/İçkiye düşkün Harun dışarıdan sakin ve sessiz görünse de oldukça kurnazdır. “... Onun bütün umutları anasının mirasında. Görünüşte sessiz yumuşak başlı görünür, içinden pazarlıklı, sinsi bir çocuk. Bütün içkileri, tömbekiden esrara kadar keyif verici içkileri denemiştir. Düşüp kalktığı insanların içinde şüpheli kimseler, ahlakında karanlık noktalar vardır. Anasının o hallerine için için yanan volkanın durgun yüzeyiyle dayanır. Fakat sonunda alıcıdır. Kafası kızdığı zaman her şeyin sonuna varır. Ama erkekçe davranışları da yok değildir.”

Akıllı/İnandırıcı Doktor Cafer, oynadıkları oyunu karakolda yetkililere anlatır ve kimsenin kuduz olmadığına onları ikna eder. “Akıllı bir evlat olan Ali Harun Bey, annesinin böyle bir kündeğe getirilmesini hazmedemez. Devranzade'yi kaçırmak için ilkin kendi kudurup sonra anasını kudurtmak oyununu çıkarmak zorunda kalır. Ve bu oyunu için şimdi gözlerinizin önünde açılan ibret verici derecede başarı gösterir.

Osman Zihni (Temkinli)

Karakter Osman Zihni, mantıklı ve temkinli tavırları ile dikkat çekmektedir. Kayınvalidesini onaylamadığını belli ediyor fakat ani tepkilerden kaçınarak durumu daha da zorlaştıracak hareketlerden kaçınıyordu. Önsözleri kuvvetli ve dikkatlidir de. Harun'un onlardan bir şeyler gizlediğini anlar ve bakışları ve söyledikleri arasındaki fark dikkatinden kaçmaz. Ayrıca diğer karakterlere göre daha modern görüşlü olduğu söylenebilir. Kayınvalidesinin içki içme alışkanlığına daha esnek yaklaşmakta ve karısının büyüye, hocalara olan inancını eleştirmektedir.

Aktivite Osman Ziya'nın işe gidip geldiği ve karısı ile problemlerini paylaşıp, çözüm üretmeye çalıştığını görürüz. Evliliklerinden memnundurlar. Kayınvalidesinin evinde, onun imkânları sayesinde rahat geçinmektedirler. Bu sebeple ondan biraz çekindiği anlaşılmaktadır.

ÖRNEK ANILAR

Temkinli/ Mantıklı Karısı, annesinin artık durumu katlanılmak bir noktaya getirmesine dayanamaz ve kocasına her şeyi anlatır. Annesi, genç sevgilisini evde tutuyor, alem yapıyor ve kapıyı da kilitliyordur. Ayrıca paraları bitiriyordur. Mal canın yongasıdır diyerek kocasına olaya el koymasını söyler. Ama Osman temkinlidir. " Hanım, ben de sinirli biriyim. Şimdi yukarıya çıkacağım, kapı önünde bana kancık köpek gibi saracak, dışarı iki günahkâr baş çıkacak. Birbirimize gireceğiz. Ben böyle bir işe giriştim mi ya ölmeli, ya öldürmeliyim. Sonunda Harun'dan korktuğumuzdan daha berbat olacak. Şu saatte kaynanam seni de, beni de, tabii torunlarını da evden kovacak. Rezalete rezaletle karşı koymaktan bir ikinci rezalet daha çıkar. Biz bunun akıllıca bir çaresini bulmaya uğraşmalıyız.

Gerçekçi Osman, karısının ısrarı ile biraz da onu memnun etmek için onunla hocaya gitmeyi kabul etmiştir. Fakat yaptıklarını doğru bulmuyordur. "... Gerçek şudur ki insanlar geleceklerini bilmeyi çok merak ederler. En yabancılarından en medenilerine kadar bütün kavimler ve kabileler bu hususta dünyaca, yıldızlarca birtakım keşif usulleri icadından kendilerini alamamışlardır. Olmadan evvel kesinlikle hiçbir şeyin keşfolunduğu ve bilim, fen, matematik dışında büyük bir olayın haber verildiği de yoktur. Bazı defa meşhur bakıcılar tarafından meydana birtakım esnek hükümler konulur. Rastgele bir olay çıkı verirse bundan yararlanarak çene çekiştirile çekiştirile ona bu veya şu anlam verilir.